

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Summula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri
Raymundi**

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

De magnitudine eucharistie

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

Folium III

quod necessarium est magis viuis q̄ mortuis. Ideo stultissime et insipide
enter agunt homines qui vsq̄ ad tempus mortis expectant anteq̄ p̄fir-
mentur. Tercium sacramentū necessariū est sacramentū cadentium in pu-
gna. videlicet sacramentū penitētie. Nam sicut corpus in pugna vulnera-
tum curatur medicina. sic anima peccatrix sacramento penitētie curatur.
Sed quartū ē sacramentum proficientium videlicet eucharistia. quod in-
terpretatur quasi bona gratia. Sed quintum sacramentum necessarium
est discedentium a vita ista et morientium. scilicet sacra unctio infirmorum. Hec
enim quinque preteracta sacramenta sunt omnibus christifidelibus ad salutem
necessaria. Duo autem sunt sacramenta preter predicta. videlicet ordo. et
p̄iugium. que dicuntur sacramenta particularia et voluntaria. quia nemo
absq̄ consensu et iudicio Romane ecclesie est cogendus et cōpellendus ad
ea. quia stant sub proprio arbitrio vniuscuiusq̄

¶ Hec istis vterius est sciendū. q̄ inter ista predicta septem sacramen-
ta ecclesiastica aliqua sunt reiterabilia. et aliqua sunt nō reiterabilia. Sac-
ramenta reiterabilia sunt. sicut penitētia que reiterari debet dūmodo re-
iteratur peccatum. Etiam sacramentū eucharistie reiteratur. qz qlibet bo-
nus et deuotus christianus potest ad minus si confessus et p̄tritus fuerit
semel in anno sumere corpus domini iesu christi. vel om̄i die dñico. Etia
p̄fessio iteratur. qz homo potest p̄tinue p̄fiteri. quando se non nouerit se op-
p̄ssum peccatis. Similiter etiam iterari potest sacramentū matrimoni-
cū alter p̄iugum e vita decesserit. Etia sacramentū extreme unctōnis. vt
latius patebit in sequentibus. Sed sacramenta irreiterabilia sunt (vt dicitur. i. q. i.
q̄ ddam) bap̄tismus. p̄firmatio. et ordo. qz nullus debet bis bap̄tizari. or-
dinari. vel p̄firmari. Un̄ si aliq̄ casu p̄tingeret q̄ aliq̄s postposita christia-
na religione heresim incidere. et postea heresi postposita fidem p̄stinam
intraret. vel si moreretur et resurgeret. nō esset talis rebaptizandus nec re-
ordinandus. Et rō huius est. qz vt dicit magister sententiarum libro quarto. distin-
ctione. vij. q̄ p̄ illa tria p̄dicta sacramenta imp̄mit̄ ip̄s̄ie character indelibilis
q̄ nō reiterant. ¶ Quantū ad terciū articulū r̄ndetur. q̄ ex quo sacramē-
ta specialiter paguntur in missa. tunc p̄mo videamus de corpore dñi iesu xp̄i
Nam (vt dicit Alexander) nihil in sacramento maius esse potest q̄ corp⁹ et san-
guis iesu xp̄i. nec aliqua oblatio potest esse dignior. maior. et melior. quare de-
temus eam p̄cipue venerari. qz om̄ia alia sacramenta dependent ab ipsa.
Unde dicit Richardus q̄ illud sacramentū omnibus alijs sacramentis est
efficacius. et ab isto sacramento om̄ia alia sacramenta dependent. qz ordo fit
in missa quando aliq̄s ordinatur. Similiter quādo p̄secratur bap̄tismus
etia fit in missa. et sic de alijs sacramentis. ita q̄ om̄ia fiunt in missa. ergo de
illo sacramento debemus p̄ncipaliter scire q̄ hoc est p̄figuratum in vere-
ri lege multipliciter. Primo p̄figuratum est. quādo Belchisedech sa-
cerdos summus obtulit panem et vinū. Secundo p̄figuratum fuit hoc sacra-
mentū q̄n filij israel mactabāt agnū paschale. Tercio p̄figuratum fuit q̄n fi-
lij israel pluebat māna de celo. Quarto in virga ionathe. Quinto per
aquā p̄ Ezechielē. Primo dicit q̄ hoc sacramentum est p̄figuratum p̄ Bel-
chisedech q̄ obtulit panem et vinū. vbi exprimitur sensus sacramenti. qz dicit in
decretis. nullū dubiū est quin sub specie panis et vini veruz corpus christi

Prologus

et sanguis strinetur vnde prefiguratum est per panem et vinum ad refectio-
nem. quia ibi sumitur corpus christi sub specie panis. et sanguis christi sub
specie vini. ergo bene prefiguratum est. quia sicut panis et vinum sunt nutrimenta
et corporis humani. sic etiam corpus et sanguis iesu christi sunt nutrimenta
anime. Nam panis cor hominis confortat. et vinum cor hominis letificat. Per
que datur intelligi quod sicut panis et vinum sunt nutrimenta et refectioes cor-
poris humani. ita corpus christi et sanguis eius sunt nutrimenta et refectioes
anime. vnde dicit Proverbio nono. Venite comedite panem meum.
¶ Secundo illud sacramentum prefiguratum fuit in esu agni paschalis. vt habe-
tur Exodi. xij. Et ratio est. quia in esu agni paschalis fuit institutum quod
iudei illum comedebant accinctis renibus. calciatis pedibus. baculos haben-
tes in manibus. cum lactucis agrestibus. festinanter comedendo. Sic pariformi-
ter est de sacramento eucharistie. quod nos suscipere debemus tanquam agnus
paschalem. Nam ad ipsum accedendum est (accinctis renibus) hoc est per puri-
tatem mentis. vnde dicitur in euangelio Luce duo decimo Sint lumbi
vestri preincti. id est renes. Sed per secundum. videlicet (calciatis pedibus)
designatur deuotionis affectus et desiderium. vnde in canticis septimo ca-
pitulo dicitur. quod pulchra es in calciamentis tuis filia hierusalem. Sed per
tercium. videlicet (baculos in manibus habentes) intelligitur passionis
memoria domini nostri iesu christi. vnde in Genesi dicitur. In baculo meo iorda-
nem transiit. Sed per quartum. videlicet (cum lactucis agrestibus comedendo)
amaritudo correctiois designatur. vnde psalmista. Libauit eos in pa-
nelachrymarum. Sed per quintum. videlicet (quod comedebat festinanter) prom-
ptitudo bone voluntatis et virtuose operationis intelligitur. vnde in Pro-
uerbijs dicitur. Vidi hominem velocem in operibus suis coram regibus
stare. Secunda ratio est. nam esus agni paschalis fuit institutus propter
refectionem israeliticorum quando fuerunt redempti a captiuitate Pharaonis
et pretererunt per mare rubrum. et sic ad reuerentiam huius transitus celestis
brauerunt pascha. quia pascha grece idem est quod transitus latine. ita etiam
nos per agnum ab infernali captiuitate liberati sumus Ioannis primo Ecce
agnus dei. quia sicut agnus est mundus et purus. sic corpus domini nostri
iesu christi mundum est et purum. quare merito per agnum fuit figuratum. Ter-
tia ratio est. quia sicut agnus edebatur ab hebreis quando transferunt per mare
rubrum. ita christus verum agnum instituit et comedit quando exiit de hoc
mundo ad patrem. ¶ Tertio fuit figuratum per manna quod pluebat de
celo. de quo dicit sacra scriptura. Panem celi prestisti eis. Vnde postquam abies-
erunt mare rubrum siccis pedibus. et pharaon cum omnibus suis equis et curribus fuit
submersus. tunc illis pluebat manna de celo. et sicut mare rubrum filij israel
transferunt siccis pedibus. sic nos quando sumus submersi per baptismum tunc susci-
pimus corpus christi. quia quod non est baptizatus non sumet illud. Alia ratio. quia sicut plue-
bat manna de celo. ita corpus christi porrigit nobis sub specie panis. vnde Ego
sum panis viuus qui de celo descendi. Joh. vi. Alia ratio est. quia sicut manna quod
pluebat de celo habuit suauem saporem et dulce. sic corpus christi habet omnem virtu-
tem et dulcedinem anime. Alia ratio. quia sicut illis quattuordecim diebus pluebat manna de celo. ita
quod quilibet colligeret tantum quantum sibi sufficeret per diem. sic in christianitate quilibet
per diem sacerdotes sumunt corpus christi ad nutrimentum anime cuiuslibet fidelis